

Värderingar i en **globaliserad** tid

Henrik Oscarsson

GÖTEBORGS UNIVERSITET

En ren värld
Teknisk utveckling
Ett behagligt liv
Ett spännande liv
Självförverkligande

En värld i fred
En vacker värld
Jämlikhet
Familjetrygghet
Frihet

Lycka
Inre harmoni
Kärlek
Landets säkerhet
Ett liv fullt av njutning

Frälsning
Självaktning
Socialt anseende
Sann vänskap
Visdom

Rättvisa
Makt
Hälsa
Rikedom
Ärlighet

Mänskliga värden

”Hur viktigt är följande saker för Dig?”

Viktighetsbedömningar enligt Rokeachs värdeskala

	1988	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008
Hälsa	91	92	90	90	88	86	85	86	87	88	89	87	85	86
Ärlighet	-	-	-	89	86	84	86	85	85	86	86	84	80	82
En värld i fred	88	91	87	89	84	87	83	84	86	86	87	84	79	81
Frihet	82	88	86	85	82	84	80	82	81	83	84	82	82	81
Familjetrygghet	80	84	78	81	78	77	77	83	80	82	84	82	79	80
Kärlek	75	75	76	75	76	76	75	75	75	75	77	75	76	76
Inre harmoni	75	77	76	76	76	75	74	76	74	75	76	74	70	73
Rättvisa	76	82	79	83	78	83	75	79	76	79	79	75	73	72
Sann vänskap	-	78	76	79	75	72	71	72	73	73	75	73	70	69
Lycka	67	69	70	70	68	66	68	68	68	66	69	66	65	66
Ett behagligt liv	52	54	53	57	56	53	59	57	59	58	63	61	61	61
Landets säkerhet	69	75	71	72	71	72	64	66	67	67	72	65	60	61
En ren värld	80	78	71	75	70	69	69	67	61	63	68	56	54	57
Jämlikhet	48	53	48	54	46	52	45	48	49	54	58	52	53	48
En vacker värld	57	57	54	56	54	56	52	52	51	49	53	46	46	44
Självaktning	42	44	42	44	42	41	40	43	41	42	45	41	40	37
Visdom	29	36	36	38	36	37	34	36	34	35	37	32	34	31
Ett liv fullt av njutning	22	25	26	26	29	30	29	29	27	29	34	31	29	28
Självförverkligande	26	32	28	31	30	32	32	30	29	31	30	28	29	24
Ett spännande liv	21	25	22	24	28	28	27	27	25	23	28	25	28	24
Teknisk utveckling	21	33	23	26	29	32	24	21	22	23	25	23	23	23
Socialt anseende	15	17	17	19	20	19	17	18	18	17	22	18	17	16
Rikedom	7	9	9	8	9	10	9	11	9	8	10	9	7	8
Frälsning	9	7	9	7	9	9	8	9	9	8	9	8	7	7
Makt	5	6	6	5	6	8	6	7	6	5	8	6	5	6

Värderingarnas fem i topp

	1998	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008
Hälsa	91	90	90	90	88	86	85	86	87	88	89	87	85	86
Ärlighet	-	-	-	89	86	84	86	85	85	86	86	84	80	82
En värld i fred	88	91	87	89	84	87	83	84	86	86	87	84	79	81
Frihet	82	88	86	85	82	84	80	82	81	83	84	82	82	81
Familjetrygghet	80	84	78	81	78	77	79	80	80	82	84	82	79	80
Kärlek	75	75	76	75	76	76	75	75	75	75	77	75	76	76
Inre harmoni	75	77	76	76	76	77	77	77	75	75	74	74	70	73
Rättvisa	76	82	79	83	78	83	79	79	76	79	79	75	73	72
Sann vänskap	-	78	76	79	75	72	71	72	73	73	75	73	70	69
Lycka	67	69	70	70	68	66	68	68	68	66	69	66	65	66
Etiskt hälsligt liv	52	54	53	57	56	53	59	57	59	58	62	61	61	61
Landets säkerhet	69	75	71	72	71	72	64	66	67	67	72	65	60	61
En ren värld	80	78	71	75	70	69	69	67	61	63	68	56	54	57
Jämlikhet	48	53	48	54	46	52	45	44	40	51	48	52	53	48
En vacker värld	57	57	54	56	54	56	52	52	51	49	53	46	46	44
Självaktning	42	44	44	44	42	41	40	44	44	43	43	41	40	37
Visdom	29	36	36	38	36	37	34	36	34	35	37	32	34	31
Etiskt uttalande	22	25	26	26	29	30	29	29	27	23	24	31	29	28
Självförverkligande	26	32	28	31	30	32	32	30	29	31	30	28	29	24
Etiskt spännande	21	25	22	21	28	28	27	27	25	23	28	25	28	24
Teknisk utveckling	27	33	23	26	29	32	24	21	22	23	25	23	23	23
Socialt anseende	15	17	17	19	20	19	17	18	18	17	22	18	17	16
Rikedom	7	9	9	8	9	10	9	11	9	8	10	9	7	8
Frälsning	9	7	9	7	9	9	8	9	9	8	9	8	7	7
Makt	5	6	6	5	6	8	6	7	6	5	8	6	5	6

Andel
"mycket viktig"

Hälsa : 86 procent
 Ärlighet : 82 procent
 En värld i fred : 81 procent
 Frihet : 81 procent
 Familjetrygghet : 80 procent

Värderingarnas fem i botten

	1978	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1998	2000	2002	2004	2005	2008
Hälsa	91	92	90	90	88	86	85	86	87	88	89	87	85	86
Ärlighet	-	-	-	89	86	84	86	85	85	86	86	84	80	82
En värld i fred	88	91	87	89	84	87	83	84	86	86	87	84	79	81
Frihet	82	88	86	85	82	84	80	82	81	83	84	82	82	81
Familjetrygghet	80	84	78	81	78	77	77	77	80	82	84	82	79	80
Kärlek	75	75	76	75	76	76	75	75	75	75	77	75	76	76
Inre harmoni	75	77	76	76	76	77	77	77	77	77	77	77	70	73
Rättvisa	76	82	79	83	78	83	75	79	76	79	79	75	73	72
Sann vänskap	-	78	76	79	75	72	71	72	73	73	75	73	70	69
Lycka	67	69	70	70	68	66	68	68	68	68	66	69	66	66
Ett bättre klimat	52	54	53	57	56	53	59	57	52	58	55	56	58	61
Landets säkerhet	69	75	71	72	71	72	64	66	67	67	72	65	60	61
En ren värld	60	73	71	71	70	69	69	67	67	63	68	56	54	57
Jämlikhet	46	55	45	54	46	52	45	48	49	54	58	52	55	48
En rolig värld	57	57	54	56	54	56	52	52	54	49	53	46	46	44
Självaktning	42	44	42	44	42	41	40	43	41	42	45	47	40	37
Visdom	29	36	36	38	36	37	34	36	34	35	37	32	34	31
Ett liv fullt av mening	42	25	26	26	29	30	29	29	27	29	28	27	29	28
Självförverkligande	26	32	28	31	30	32	32	30	29	31	30	28	29	24
Ett tryggt liv	21	25	22	24	28	28	27	27	27	27	27	27	28	24
Teknisk utveckling	21	33	23	26	29	32	24	21	22	23	25	23	23	23
Socialt anseende	15	17	17	19	20	19	17	18	18	17	22	18	17	16
Rikedom	7	9	9	8	9	10	9	11	9	8	10	9	7	8
Frälsning	9	7	9	7	9	9	8	9	9	8	9	8	7	7
Makt	5	6	6	5	6	8	6	7	6	5	8	6	5	6

Andel
"mycket viktigt"

Teknisk utveckling : 23 procent
 Socialt anseende : 16 procent
 Rikedom : 8 procent
 Frälsning : 7 procent
 Makt : 6 procent

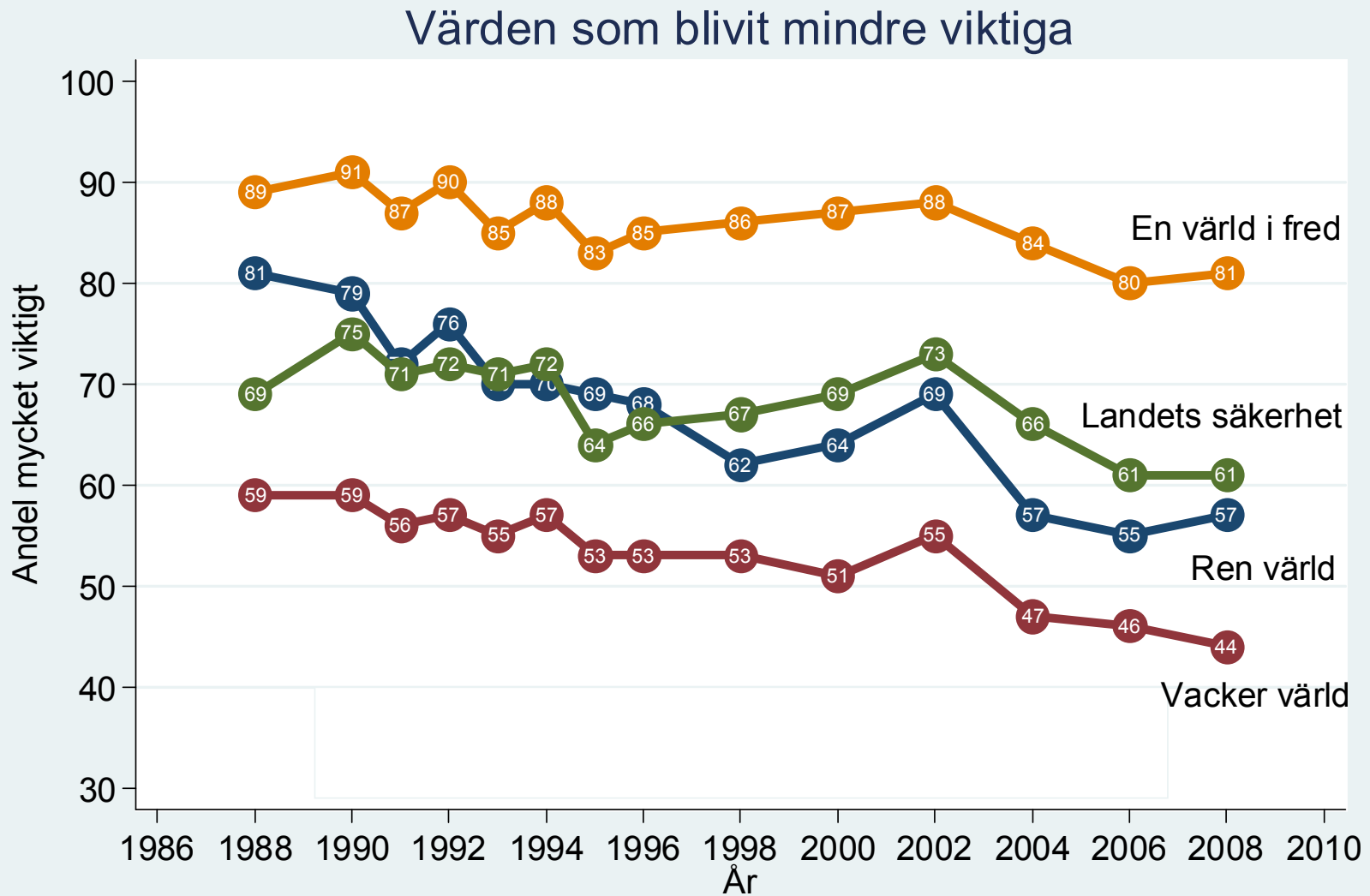
Grundläggande värderingar

SOM-undersökningarna 1988-2008

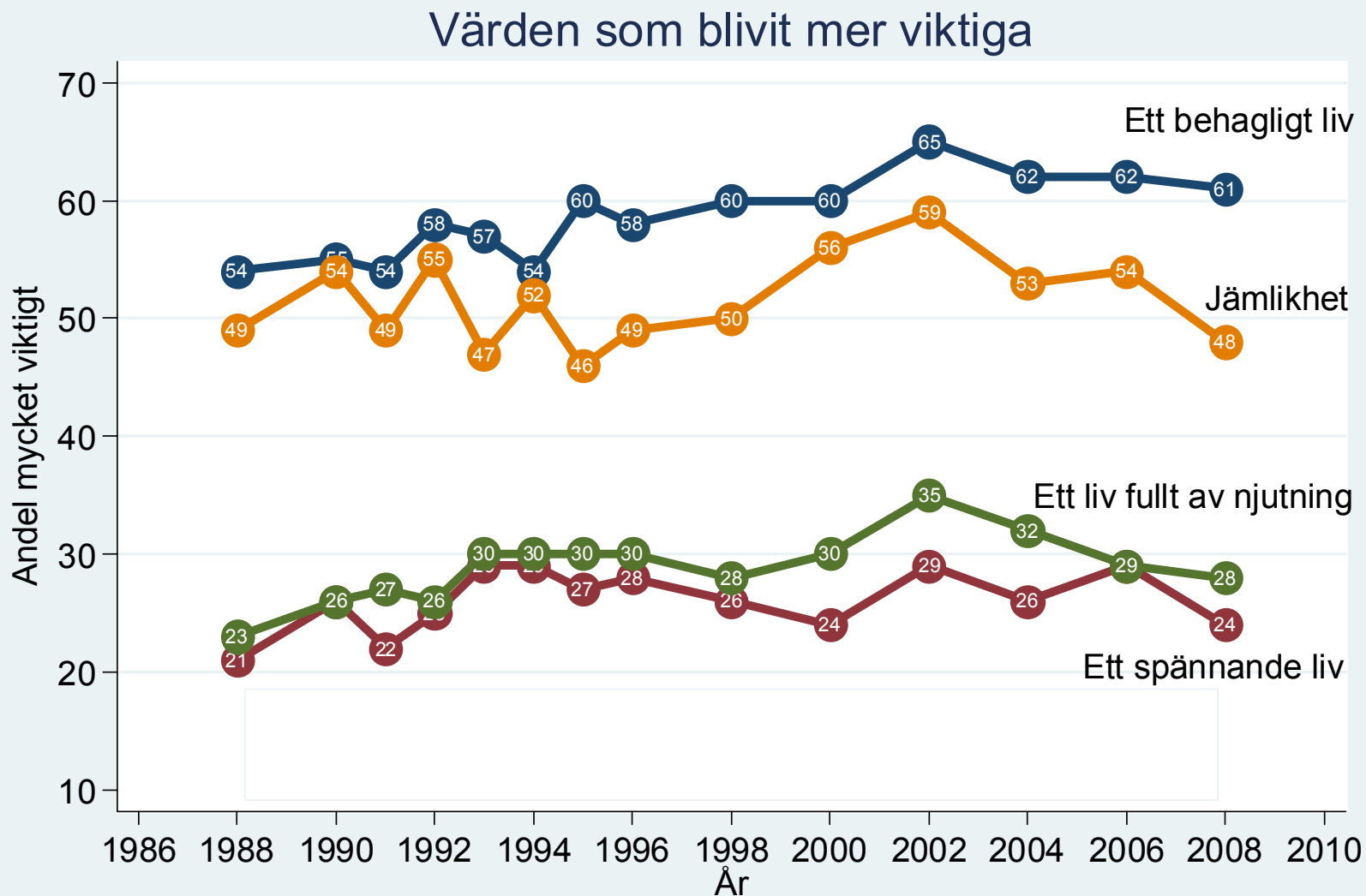
- Värderingsförskjutningar över tid är få, små och **långsamma**
- Värderingsskillnader mellan yngre och äldre är **få** och **stabila** över tid
- Värderingsmönstren är **likartade** i alla generationer

Värden som blivit mindre viktiga 1988-2008

Värden som blivit mer viktiga 1988-2008

Yngre och äldres värderingar

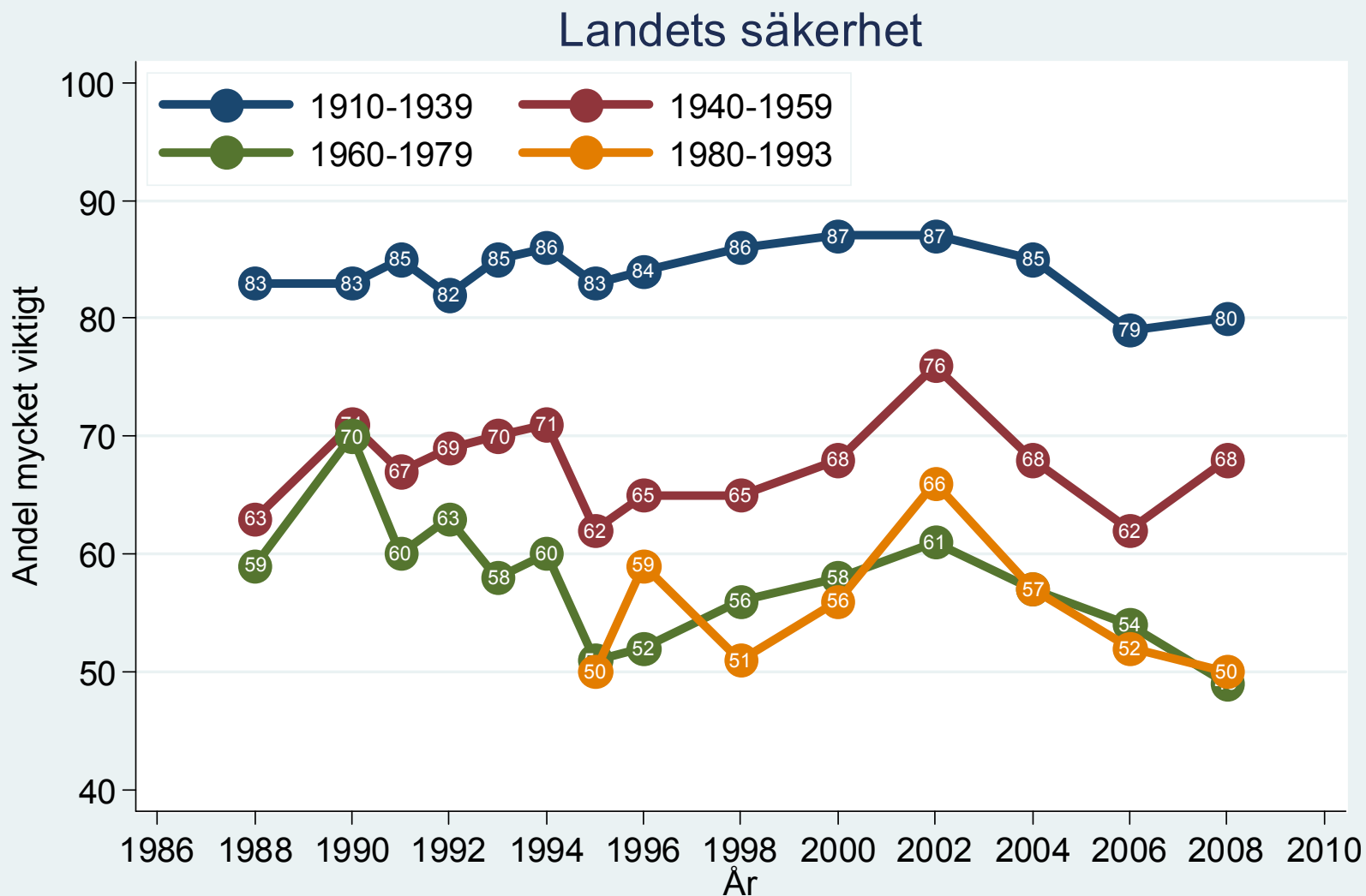
Kohortanalys

- Landets säkerhet
- En värld i fred

- **Självförverkligande**
- **Ett liv fullt av njutning**
- **Lycka**
- **Ett behagligt liv**
- **Ett spännande liv**

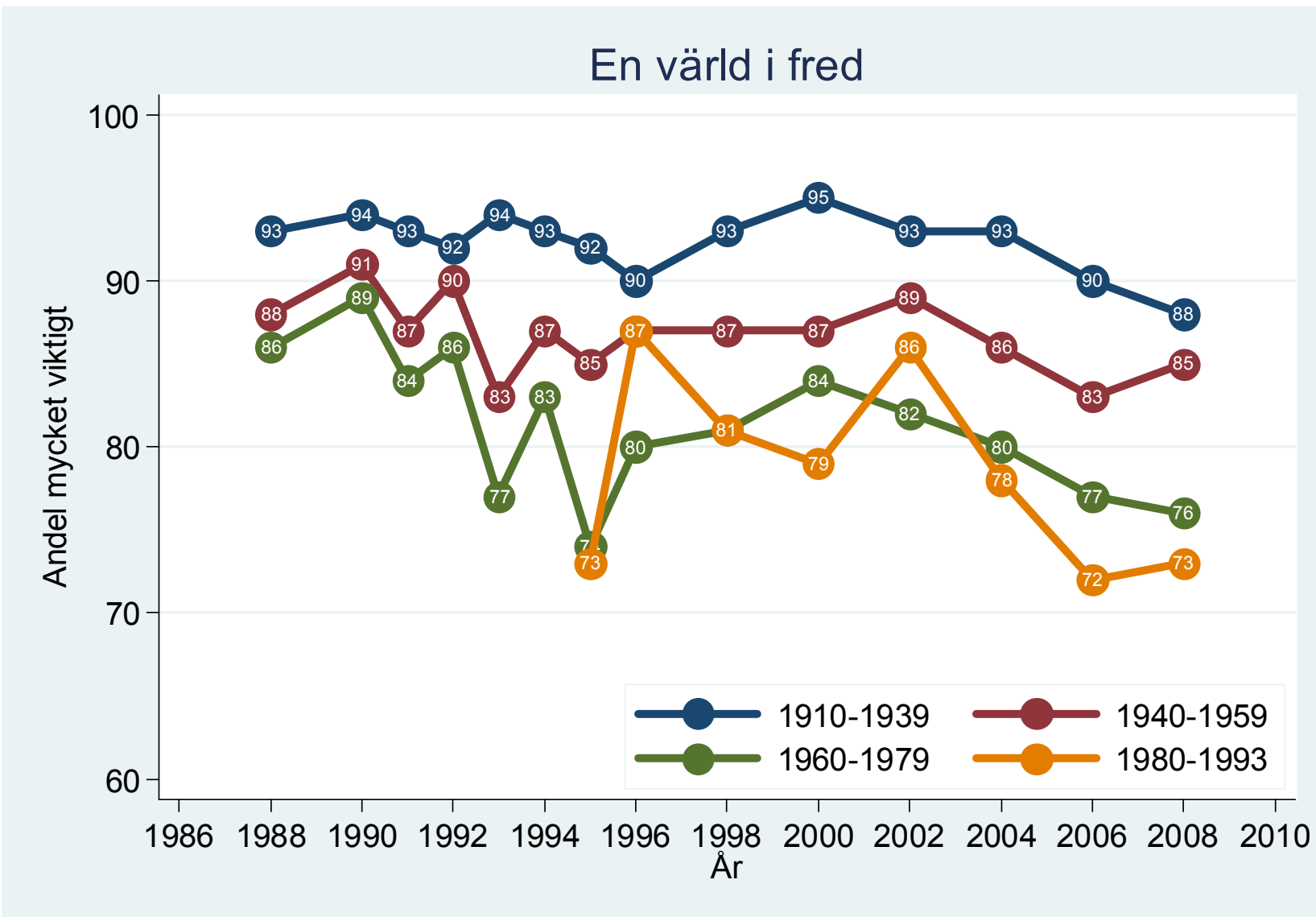
Landets säkerhet

Värderingsutvecklingen i fyra generationer

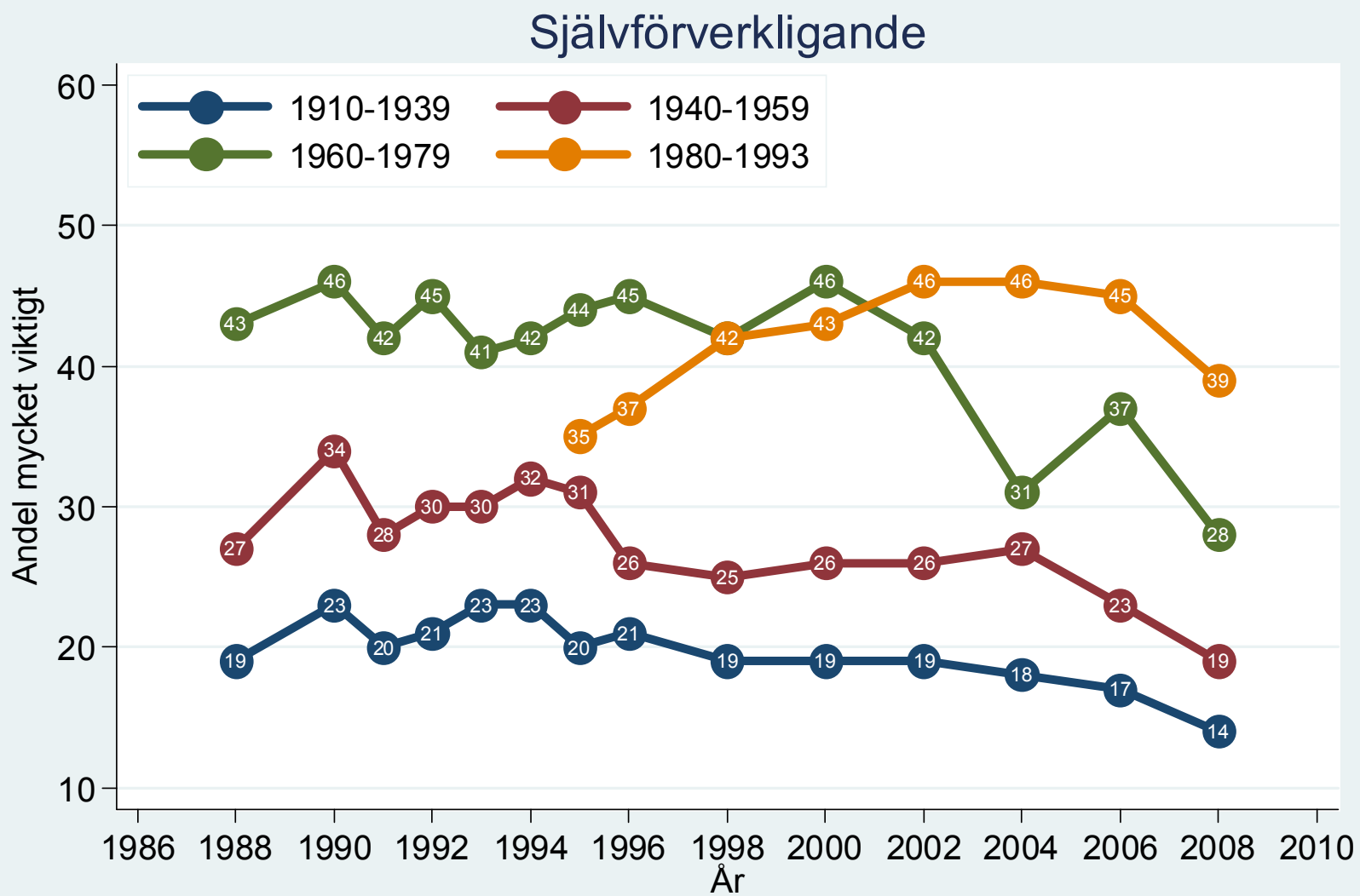
En värld i fred

Värderingsutvecklingen i fyra generationer

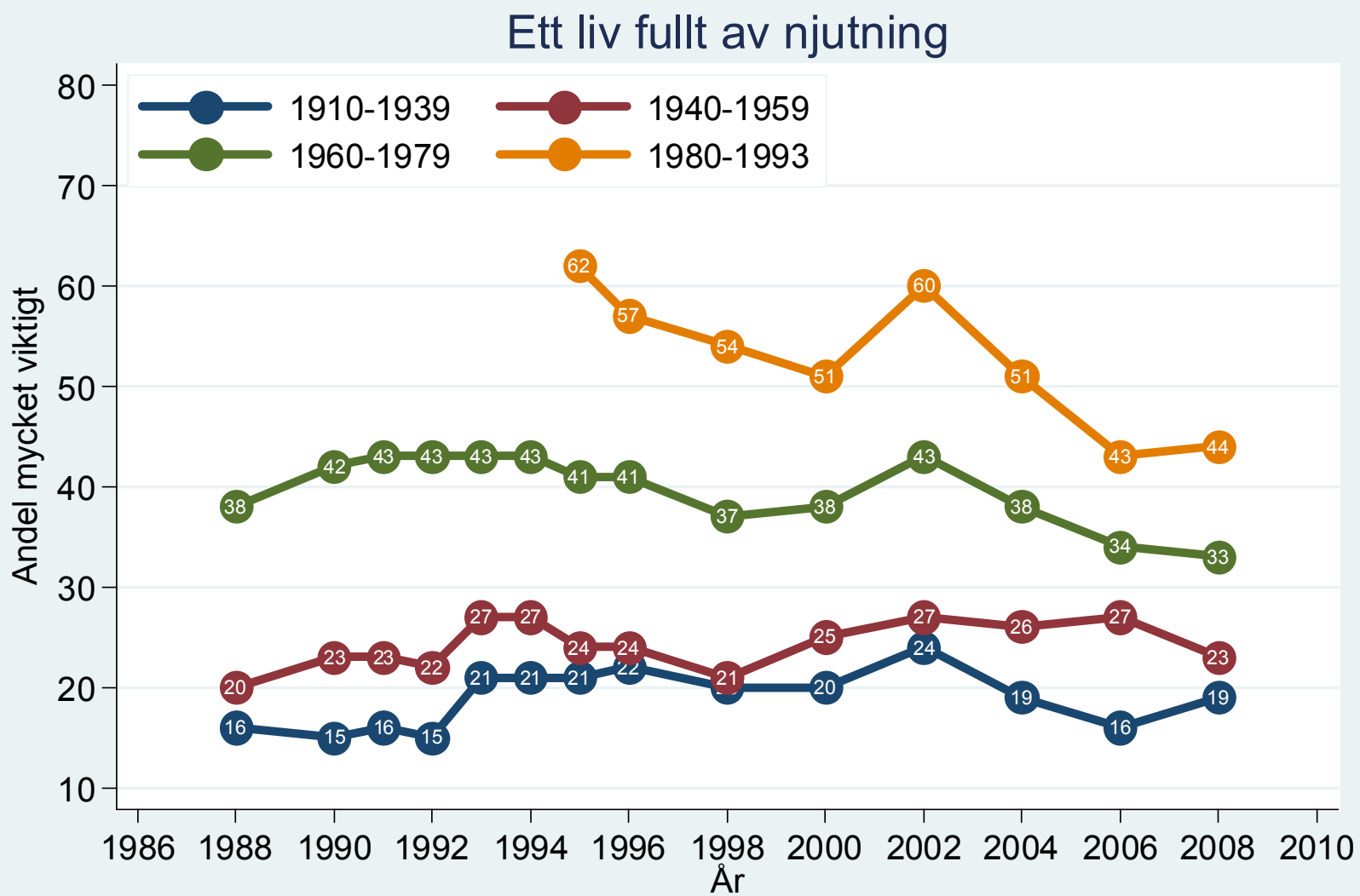
Självförverkligande

Värderingsutvecklingen i fyra generationer

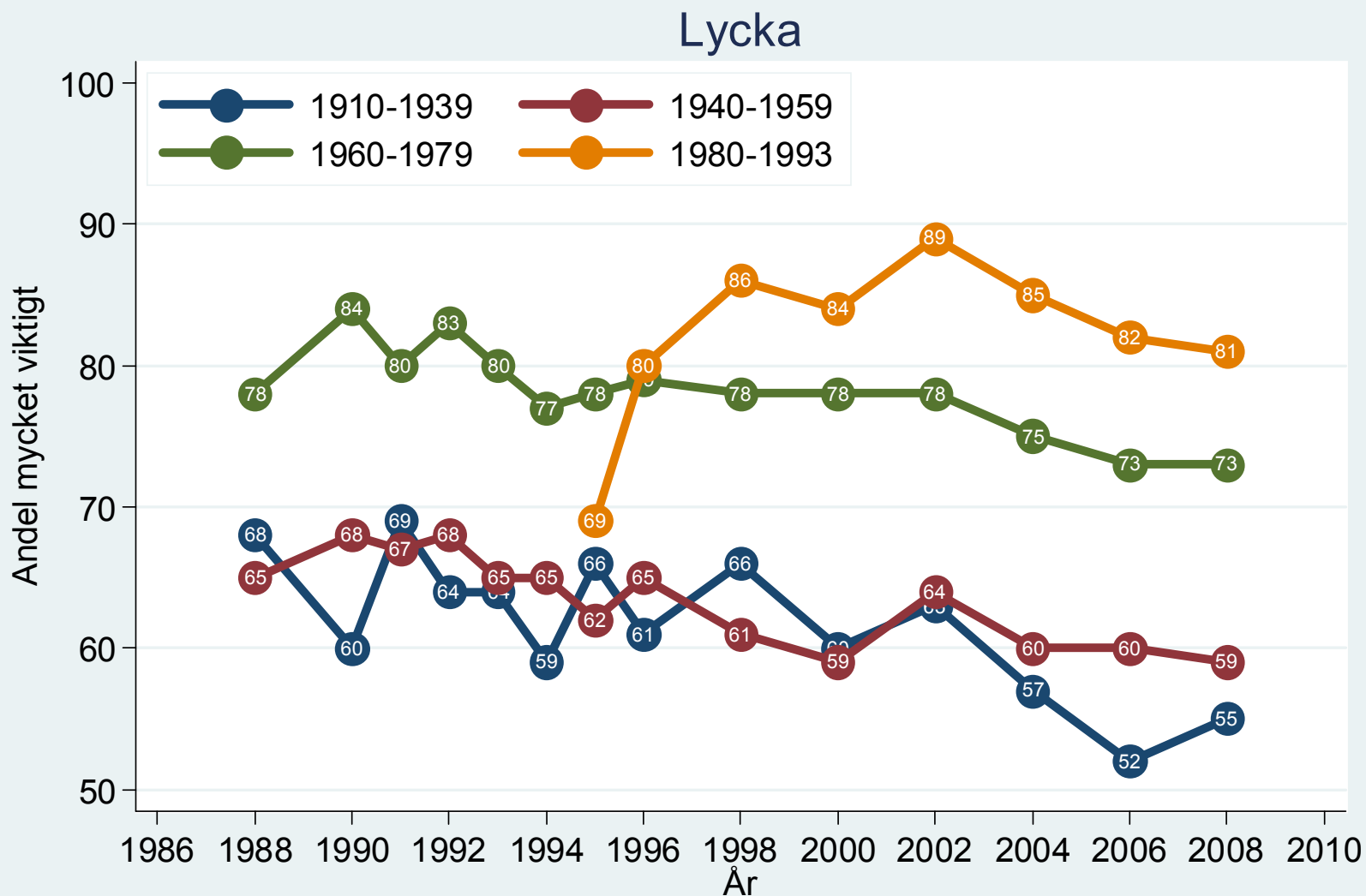
Ett liv fullt av njutning

Värderingsutvecklingen i fyra generationer

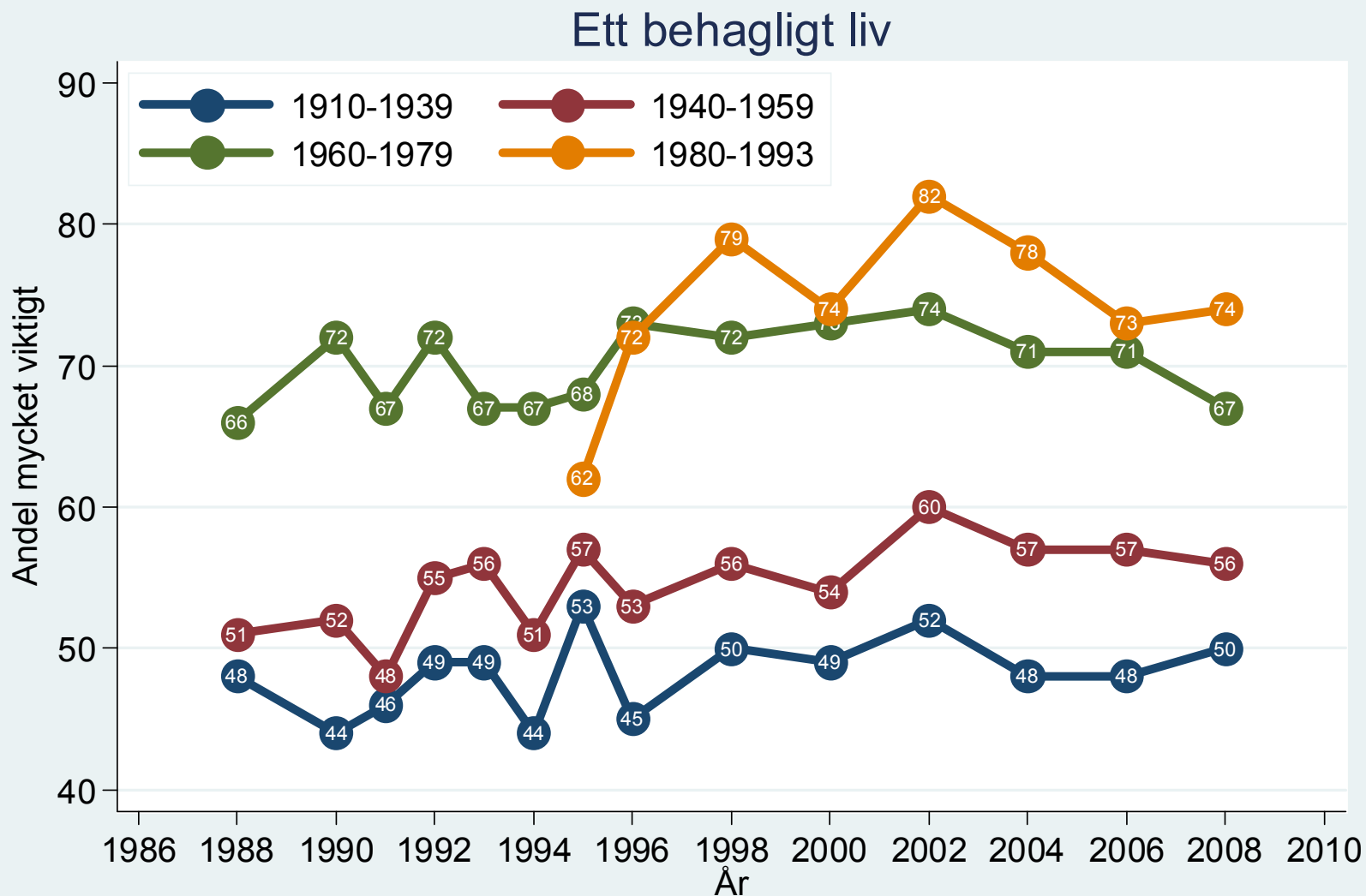
Lycka

Värderingsutvecklingen i fyra generationer

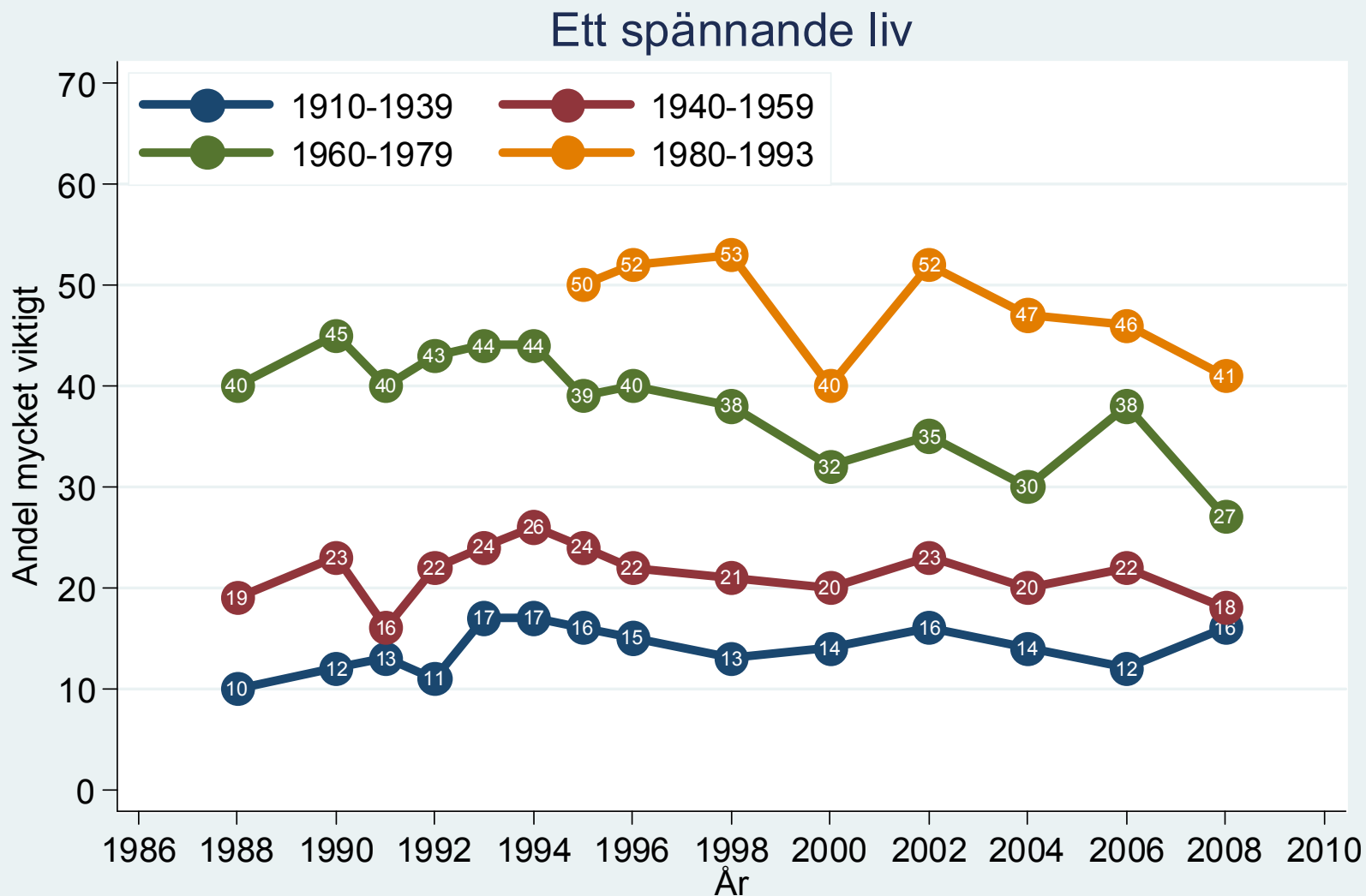
Ett behagligt liv

Värderingsutvecklingen i fyra generationer

Ett spännande liv

Värderingsutvecklingen i fyra generationer

Globaliseringsindex (G7)

Hur anpassad man är till en **globaliserad** ekonomi & arbetsmarknad

Kognitiv förmåga & kapacitet

Vana/förmåga att hantera stora mängder information

Nätverksaktivitet

Ingredienser

Utbildning : Tidningsläsning :

Bokläsning : Bredbandsanslutning:

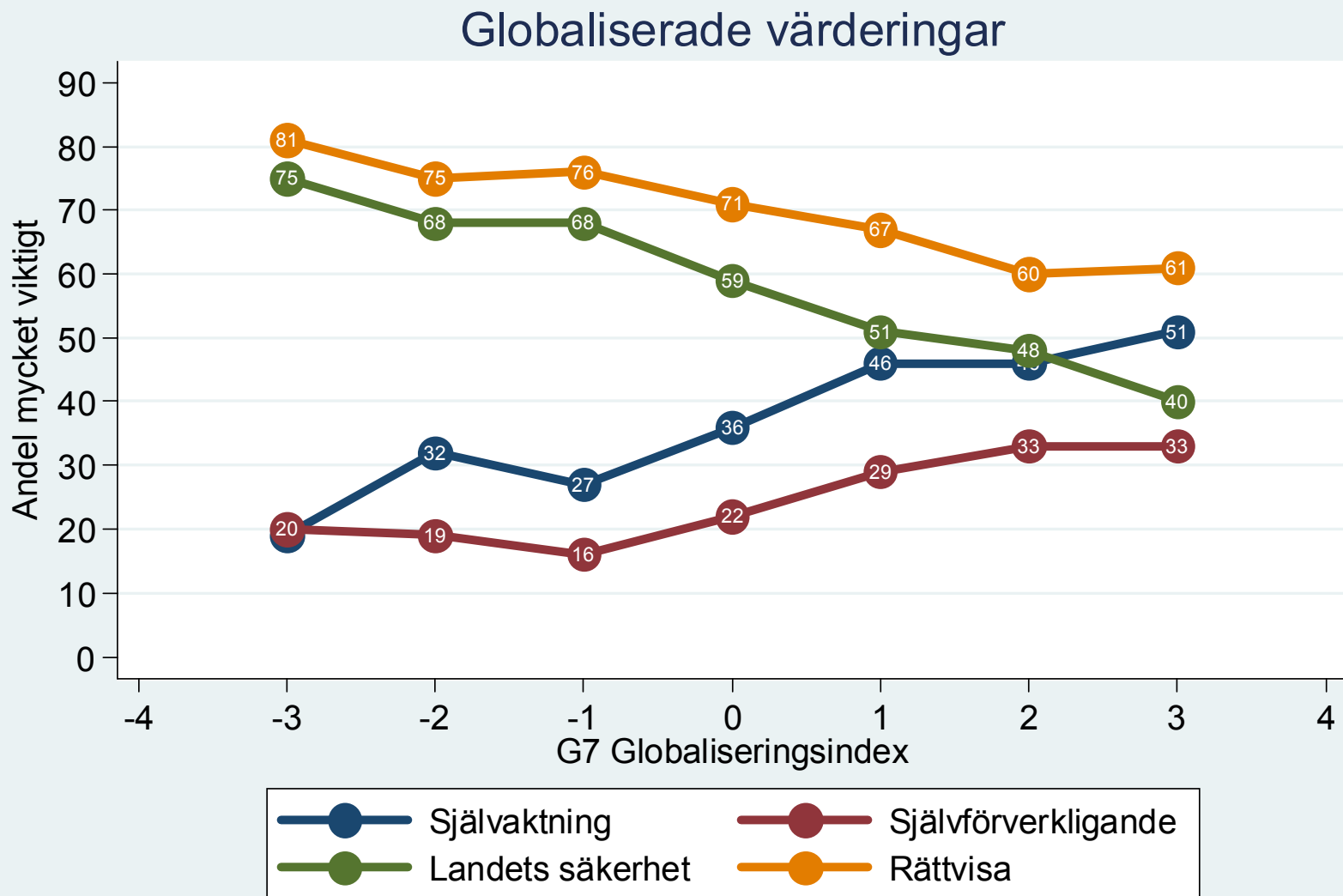
E-post : Chatt :

Globaliseringsattityd

Globalisering = Individualisering?

Fyra mänskliga värden uppvisar robust samvariation med *globaliseringsanpassning*

Självaktning

- Synonymer
Värdighet
Hederskänsla
Prestige
Stolthet
- SAOB:
SJÄLVAKTNING. *aktning för sig själv* l. sin egen person; särsk. i det attributivt använda uttr. *med självaktning*, som *håller på sitt värde* l. *är mån om sitt anseende* (äv. oeg., i fråga om ngt sakligt).

